

М. М. Вегеш

Віденські арбітражі

ВІДЕНСЬКІ АРБІТРАЖІ – результат змови фашистських Німеччини та Італії з хортистською Угорщиною проти Чехо-Словаччини й Румунії. За рішенням 1-го В. а. 2 листопада 1938 до Угорщини відійшли південні райони Словаччини та Карпатської України (бл. 12 000 км² території та 1 млн населення), що мали на той час автономію в складі Чехо-Словацької Республіки. Карпатська Україна втратила понад 12 % своєї території (1523 км²), на якій знаходилося 97 населених пунктів, зокрема Ужгород, Мукачеве і Берегове, де проживало бл. 175 тис. осіб, з них понад 33 тис. українців. Наслідком В. а. стало поглиблення політичної кризи та загострення міжнародного становища Чехо-Словаччини і дедалі виразніша пронімецька орієнтація автономного уряду Карпатської України на чолі з [А. Волошиним](#). За рішенням 2-го В. а. 30 серпня 1940 від Румунії до Угорщини відійшла територія Північної Трансильванії пл. 43 492 км² з насел. 2,4 млн осіб, де теж проживало чимало неугорців (румун, українців, німців, євреїв, циган). На підставі мирного договору держав антигітлерівської коаліції з Угорщиною в Парижі 10 листопада 1947 рішення обох В. а. оголошено недійсними.

Рекомендована література

1. Болдижар М. Закарпаття між двома світовими війнами. Ужгород, 1993, 1996;
2. Нариси історії Закарпаття. Т. 2 (1918–1945). Ужгород, 1995;
3. Вегеш М. Карпатська Україна 1938–1939 років у загальноєвропейському історичному контексті: У 2 т. Т. 1. Ужгород, 1997.

Бібліографічний опис:

Віденські арбітражі / М. М. Вегеш // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-34376>. – Останнє поновлення : 25 груд. 2023.

